

Svetovalni napotek 2320-4: Neprekinjeno dajanje zagotovil

Temeljni standard v tej zvezi

2320 – Proučitev in ovrednotenje

Notranji revizorji morajo utemeljiti svoje sklepe in izide posla z ustrežno proučitvijo in ovrednotenjem pridobljenih informacij.

1. Klasično preizkušanje kontrol se vedno izvaja za nazaj in ciklično, pogosto šele mesece potem, ko so se poslovni dogodki zgodili, pri tem pa se pogosto opira na metode vzorčenja podatkov iz preteklosti. Take revizije na podlagi vzorcev morda ne bodo primerne za potrebe organizacije, zlasti kadar so glede na njen profil tveganja verjetno potrebne pravočasne informacije. Ker hitrost poslovanja in stopnja organizacijske spremembe zahtevata proaktivnejše ugotavljanje okoliščin, je mogoče izkoristiti tehnološke možnosti za pravočasno prepoznavanje morebitnih težav in skrbi. Zato naj namesto klasičnega preizkušanja podatkov iz preteklosti za izbrane notranje kontrole in tveganja v organizaciji notranja revizija raje prouči možnosti za neprekinjeno ocenjevanje uspešnosti kontrol, če je to utemeljeno s profilom tveganj.
2. Pojemovnik Mednarodnega okvira strokovnega ravnanja (IPPF) opredeljuje *storitve dajanja zagotovil* kot "nepriistransko preiskovanje dokazov, da bi pridobili neodvisno oceno upravljanja organizacije, upravljanja tveganj in kontrolnih postopkov za organizacijo." Neprekinjeno dajanje zagotovil se lahko najbolje doseže s kombiniranim delovanjem, tako da vodstvo neprekinjeno spremlja izvajanje nalog, notranja revizija pa neprekinjeno opravlja revizijske dejavnosti.
3. Neprekinjeno spremljanje je poslovodni proces, v katerem se tekoče spremlja, ali notranje kontrole uspešno delujejo. Bolj tvegane dogodke (na primer neobičajne ali enkratne posle) je mogoče opazovati in jih posebej označiti, tako da so deležni večje pozornosti ali preizkušanja. Poleg procesov neprekinjenega spremljanja je mogoče, kadar je to primerno, na vodstvo prenesti še redne postopke neprekinjenega revidiranja, ki jih pripravijo notranji revizorji, in v takem primeru postanejo to postopki neprekinjenega spremljanja, ki ga izvaja vodstvo.
4. Mnoge metode, ki jih vodstvo uporablja za neprekinjeno spremljanje kontrol, so podobne metodam neprekinjenega revidiranja, ki jih lahko izvaja notranji revizor. Ključna značilnost neprekinjenega spremljanja je, da je lastnik in izvajalec tega procesa vodstvo in je to del njegove odgovornosti za vzpostavitev in vzdrževanje uspešnega kontrolnega okolja. Ker je vodstvo odgovorno za notranje kontrole, mora imeti stalno na razpolago tudi sredstva za tekoče ugotavljanje, ali kontrole delujejo tako, kot je bilo zasnovano. Če lahko pravočasno ugotovimo in popravimo težave pri kontrolah, je mogoče izboljšati tudi celotni kontrolni sistem.
5. V letnem načrtu dela notranje revizije naj bi bila opredeljena področja, za katera bi lahko veljalo neprekinjeno revidiranje. Za določitev teh področij naj notranja revizija izkoristi okvir upravljanja tveganj v organizaciji (če je ta pripravljen) in tudi svojo lastno oceno tveganj. Pogostnost obravnave naj temelji na dejavnih tveganjih na posameznem področju ali v poslovnem procesu. Neprekinjeno revidiranje pomaga notranjim revizorjem prepoznati in oceniti tveganje ter določiti pametne in dinamične meje, ki ustrezajo spremembam v podjetju. Koristi tudi pri prepoznavanju in oceni tveganj.
6. Za uspešno izvedbo neprekinjenega revidiranja je potrebna podpora ključnih deležnikov. Pri pripravi in doslednem izvajanju aktivnosti neprekinjenega revidiranja je treba upoštevati naslednje korake:
 - določiti prednostna področja za obravnavo in izbrati način neprekinjenega revidiranja,
 - opredeliti zahtevane izide,
 - izbrati orodja za analizo (to je lahko doma izdelana ali kupljena programska oprema),
 - določiti obseg rednih postopkov neprekinjenega revidiranja,
 - oceniti neoporečnost podatkov in pripraviti podatke,
 - razumeti pristop vodstva za neprekinjeno spremljanje,
 - pripraviti redne postopke neprekinjenega revidiranja za ocenitev kontrol in ugotavljanje pomanjkljivosti.
7. Ko so opredeljeni cilji neprekinjenega revidiranja, je treba pridobiti podporo poslovodstva za izvajanje neprekinjenega revidiranja.

IIA – Inštitut notranjih revizorjev

8. Datoteke podatkov, kot so na primer podrobne datoteke poslov, se pogosto hranijo le nekaj časa. Zato naj notranji revizor uredi vse potrebno za hrambo ustreznih podatkov. Dostop do programov/sistema in podatkov je treba urediti pravočasno še pred pregledovanim časovnim obdobjem, da ne pride do motenja proizvodnega okolja. Notranji revizor naj oceni učinek, vključno z varnostno oceno, ki bi ga spremembe proizvodnih programov/sistema lahko imele na uporabo rednih postopkov neprekinjenega revidiranja. Notranji revizor naj z ustreznim načrtovanjem, oblikovanjem, preizkušanjem, obdelavo in pregledom dokumentacije pridobi sprejemljivo zagotovilo neoporečnosti, zanesljivosti, uporabnosti in varnosti rednih postopkov neprekinjenega revidiranja.
9. Notranji revizor naj preveri ustreznost aktivnosti neprekinjenega spremljanja vodstva. S tem bo ugotovil, koliko se notranja revizija lahko zanese na kontrolno okolje organizacije, kar bo vplivalo na naravo in pogostnost revizijskega dela, ki ga bo treba opraviti.
10. Pri določanju časa, obsega in področja (pregledov) neprekinjenega revidiranja naj notranji revizor upošteva cilje neprekinjenega revidiranja, pripravljenost podjetja za prevzemanje tveganja ter raven in naravo neprekinjenega spremljanja s strani vodstva.
11. Pogostnost aktivnosti neprekinjenega revidiranja bo zajemala sprotno in občasno proučevanje podrobnosti poslov, posnetke stanja ali povzetke podatkov. Pogostnost bo odvisna od ravni tveganj, povezanih s pregledovanim sistemom ali postopkom, od ustreznosti neprekinjenega spremljanja, ki ga izvaja vodstvo, in od razpoložljivih virov. Za pomembne sisteme s ključnimi kontrolami se podatki o poslih lahko redno sproti proučujejo. Notranji revizor naj upošteva predpisane zahteve in stopnjo, do katere vodstvo obravnava izpostavljenost in možne vplive tveganj. Če je vodstvo uvedlo sisteme neprekinjenega spremljanja za kontrole, naj notranji in zunanji revizorji ugotovijo, koliko se lahko zanesejo na postopke neprekinjenega spremljanja, da bi zmanjšali obseg podrobnega preizkušanja kontrol.
12. Kadar se spremenijo redni postopki neprekinjenega revidiranja, naj notranji revizor pregleda neoporečnost, zanesljivost, uporabnost in varnost teh sprememb. Notranji revizor naj dokumentira izide tega pregleda, preden se začne zanašati na spremenjene redne postopke neprekinjenega revidiranja.
13. Ko so redni postopki neprekinjenega revidiranja izvedeni, naj notranji revizor pregleda izide, da ugotovi, kateri posli niso uspešno prestali kontrolnih preizkusov. Povečane ravni tveganj je mogoče ugotoviti s primerjalno analizo (to je s primerjavo enega postopka z drugimi postopki ali enega subjekta z drugimi subjekti ali z izvajanjem istih preizkusov in primerjavo izidov v časovnih presledkih). Eden od izzivov pri izvajanju neprekinjenega revidiranja ali neprekinjenega spremljanja je učinkovito odzivanje na izjeme pri kontrolah in na ugotovljena tveganja. Če je uveden sistem neprekinjenega revidiranja ali neprekinjenega spremljanja, se običajno ugotovi veliko števil izjem, za katere se po podrobni preiskavi pokaže, da niso zaskrbljujoče. Sistem neprekinjenega revidiranja mora omogočati prilagoditve parametrov preizkušanja, tako da take izjeme ne sprožijo alarma ali obveznega javljanja. Ko je opravljen postopek prepoznavanja takih lažnih ugotovitev, se je mogoče bolj zanesti, da bo sistem prepoznaval samo take pomanjkljivosti kontrol ali tista tveganja, ki jim je treba posvetiti posebno skrb.
14. Če se z neprekinjenim revidiranjem ugotovi razpad kontrol in/ali zaskrbljujoče tveganje, je treba o tem poročati vodstvu. Posledično naj notranji revizor zahteva odgovor vodstva, v katerem bo opisan načrt in datum ukrepanja. Ko so izvedeni ustrezni ukrepi, lahko notranji revizor prouči možnost ponovne uporabe programa neprekinjenega revidiranja, da preveri, ali so popravljalni ukrepi res odpravili slabosti kontroliranja in zmanjšali raven tveganja.
15. Notranji revizor naj občasno pregleda učinkovitost in uspešnost programov neprekinjenega revidiranja. Morda bo treba dodati nove kontrolne točke ali izpostavljenosti tveganjem, druge pa morda odpraviti na podlagi novejših ocen tveganj. Morda bo treba zaostriti ali sprostiti mejne vrednosti (pragove), preizkuse kontrol in parametre za različno analitiko.
16. Postopek neprekinjenega revidiranja je treba zadostno dokumentirati, tako da zagotavlja ustrezne revizijske dokaze. Dodatna navodila so v Svetovalnem napotku 2330-1: *Dokumentiranje informacij*.

Objavljeno junija 2013.
